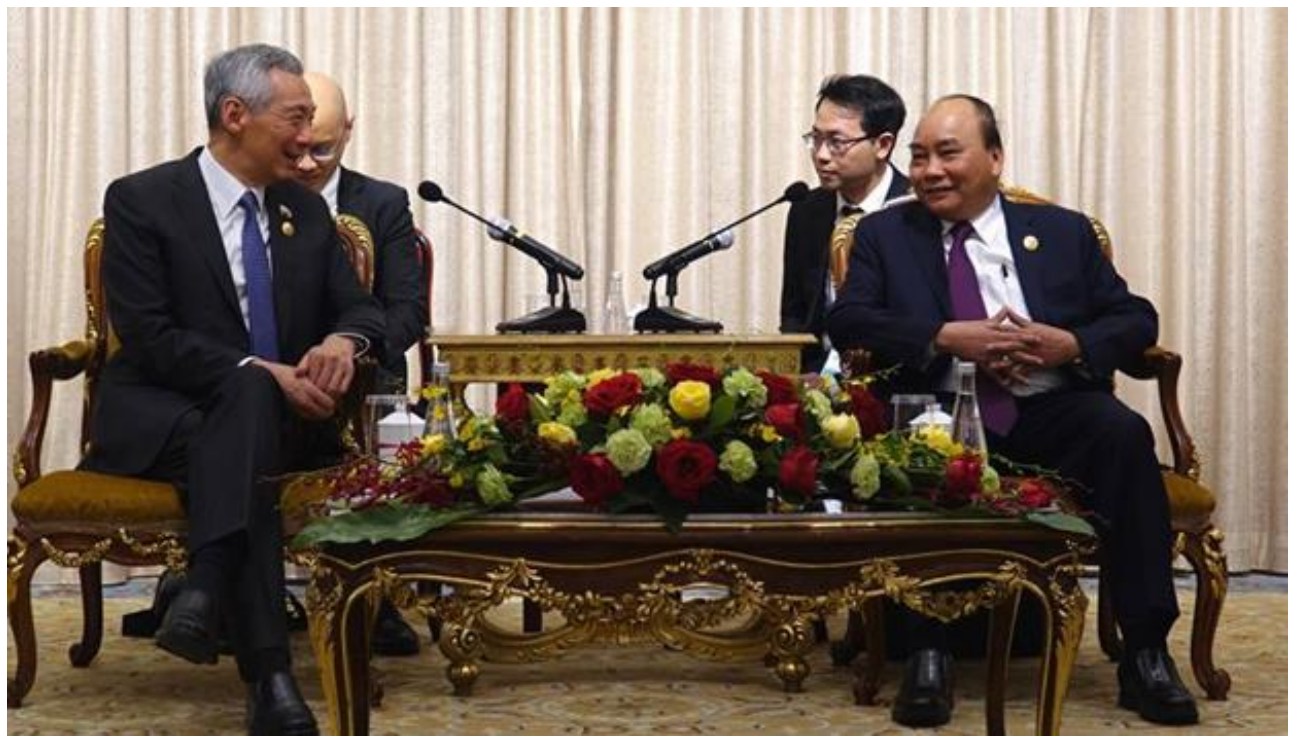

អ្នកវិភាគថា ប្រសាសន៍មេដឹកនាំសិង្ហបុរីរឿងវៀតណាមឈ្លានពានកម្ពុជា នោះជាប្រវត្តិសាស្ត្រពិត

(ស្តាំ) នាយករដ្ឋមន្ត្រីសិង្ហបុរី លោក លី សៀនឡុង (Lee Hsien Loong) ជួបនាយករដ្ឋមន្ត្រីវៀតណាម លោក ង្វេន សួនហ្វឹក (Nguyen Xuan Phuc)។ Photo courtesy of Lee Hsien Loong Facebook Page

ដោយ ហេង រស្មី RFA 2019-06-06

ថ្មីៗនេះ មេដឹកនាំសិង្ហបុរីបានរំលឹកអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដោយរំលឹកថា អន្តរាគមន៍របស់កងទ័ព វៀតណាមក្នុងការវាយផ្តួលរំលំរបបខ្មែរក្រហមនៅឆ្នាំ១៩៧៩ គឺជាអំពើឈ្លានពាន ដែលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់សន្តិសុខ តំបន់។ ការលើកឡើងនេះ ត្រូវបានច្រានចោលដោយមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់របបក្រុងភ្នំពេញ និងប្រទេសវៀតណាម ដោយពួកគេ អះអាងថា អន្តរាគមន៍យោធានៅត្រានោះ គឺជាការជួយសង្គ្រោះប្រទេសកម្ពុជា ចេញពីរបបវាលពិឃាដខ្មែរក្រហម។ តើ អ្នកវិភាគ និងអ្នកជំនាញខាងវិទ្យាសាស្ត្រនយោបាយ បកស្រាយដូចម្តេចចំពោះរឿងនេះ?

អ្នកជំនាញអះអាងថា អន្តរាគមន៍យោធានៅឆ្នាំ១៩៧៩ និងការគ្រប់គ្រងកម្ពុជាប្រមាណ ១០ឆ្នាំពីសំណាក់កងទ័ព វៀតណាម គឺជាអំពើឈ្លានពាន ដែលផ្ទុយទៅនឹងច្បាប់អន្តរជាតិ។

សាស្ត្រាចារ្យខាងវិទ្យាសាស្ត្រនយោបាយ លោក ឯម សុវណ្ណារ៉ា ថ្ងៃដីថា ប្រវត្តិសាស្ត្រពិតលោកបានចារទុកព្រឹត្តិការណ៍

នោះ ថា ជាការចូលឈ្មានពានកម្ពុជា មិនមែនជាការចូលមករំដោះប្រជាជនខ្មែរចេញពីរបបវាលពិឃាត ដូចការអះអាងរបស់រដ្ឋាភិបាលបច្ចុប្បន្ន និងភាគីរៀតណាមនោះឡើយ។ លោកបន្តថា អ្វីដែលមេដឹកនាំសិង្ហបុរីបានលើកឡើងនោះ គឺប្រវត្តិសាស្ត្រពិតដែលមិនអាចកែប្រែបាន ដូច្នោះលោកថា មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលមិនគួរមានប្រតិកម្មតបទៅនឹងរឿងនេះឡើយ៖ «យើងមើលសវត្ថាដែលគេបោះពុម្ពផ្សាយតាំងពីហ្នឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ ក៏នៅតែគេប្រើពាក្យឈ្មានពានដែរ គេអត់មានថា ចូលមករំដោះទេ។ អាហ្នឹងគឺជាព្រឹត្តិការណ៍មួយដែលកើត ហើយរៀតណាមគេឈឺឆ្កាល ដោយសារតែគេគិតថា នេះជាគុណសម្បត្តិ ជាគុណស្រ័យរបស់គេ ទីមួយ។ ទីពីរពាក់ព័ន្ធជាមួយ អ្នកនយោបាយកម្ពុជា យកថ្ងៃហ្នឹងធ្វើជាថ្ងៃឃោសនា រំលឹកគុណស្រ័យដែរ ដើម្បីទាញយកប្រជាប្រិយភាព។ អ៊ីចឹងនៅពេលដែលនាយករដ្ឋមន្ត្រី លី សៀនឡុង លើកឡើងហ្នឹង វាប្រទះនឹងទស្សនៈគំនិតដែលអ្នកនយោបាយប្រើប្រាស់ការរំដោះរបស់រៀតណាមទៅហើយ។»

កាលពីសប្តាហ៍មុន នាយករដ្ឋមន្ត្រីសិង្ហបុរី លោក លី សៀនឡុង (Lee Hsien Loong) បានបង្ហាត់សំណេរមួយនៅលើហ្វេសប៊ុក (Facebook) ធ្វើជូននាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ លោក ប្រាយុទ្ធ ចាន់អូចា (Prayut Chan-o-Cha) ដើម្បីចូលរួមរំលែកទុក្ខចំពោះមរណភាពរបស់ប្រធានទីប្រឹក្សាព្រះមហាក្សត្រ និងជាអតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃជំនាន់ទសវត្សរ៍ទី៨០ លោក ប្រេមទិនស៊ីឡានុណា (Prem Tinsulanonda)។ លោក លី សៀនឡុង បានសង្កត់ធ្ងន់អំពីគុណសម្បត្តិដឹកនាំរបស់ឧត្តមសេនីយ៍ប្រេម ក្នុងកិច្ចការការពារសន្តិសុខនៅប្រទេសថៃ និងតំបន់អាស៊ាន ដែលកាលនោះមានប្រទេស៥ ជាសមាជិក គឺសិង្ហបុរី ថៃ ម៉ាឡេស៊ី ឥណ្ឌូនេស៊ី និងហ្វីលីពីន។ លោកបញ្ជាក់ថា លោក ប្រេម រួមជាមួយនឹងមេដឹកនាំអាស៊ានផ្សេងទៀត បានពួតដៃគ្នាប្រឆាំងនឹងការឈ្មានពានរបស់រៀតណាមលើកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលថ្មីដែលកើតចេញពីអន្តរាគមន៍យោធារបស់រៀតណាម។ លោកបញ្ជាក់ទៀតថា លោក ប្រេម និងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានដទៃទៀត បានជំទាស់នៅលើឆាកអន្តរជាតិ ចំពោះការដាក់នីមត្រួតត្រាលើកម្ពុជាពីសំណាក់ប្រទេសរៀតណាម ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យការឈ្មានពានតាមរយៈកម្លាំងយោធា និងរបបថ្មីនៅពេលនោះ មិនត្រូវបានគេទទួលស្គាល់តាមផ្លូវច្បាប់ឡើយ ហើយនេះគឺជាការជួយការពារសន្តិសុខសម្រាប់ប្រទេសអាស៊ានដទៃទៀត។

ក្រៅពីសរសេរនៅលើហ្វេសប៊ុកបែបនេះហើយ លោក លី សៀនឡុង ដែលជាកូនប្រុសរបស់រដ្ឋបុរសសិង្ហបុរី លោក លី គ្វាន់យូ (Lee Kuan Yew) ក៏បានលើករឿងរៀតណាមឈ្មានពានកម្ពុជានេះ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកិច្ចលសន្តិសុខអាស៊ីលើកទី ១៨ ដែលធ្វើឡើងនៅប្រទេសសិង្ហបុរី កាលពីសប្តាហ៍មុនផងដែរ។ លោកបានថ្លែងថា នៅមុនពេលមានសន្តិភាពដូចពេលបច្ចុប្បន្ន តំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ធ្លាប់ជាសមរកូមិសង្គ្រាម និងរងការគំរាមកំហែងយ៉ាងខ្លាំងពីរីករាលដាលនៃលទ្ធិកុម្មុយនិស្ត ដោយសារតែការឈ្មានពានកម្ពុជាពីសំណាក់ប្រទេសរៀតណាម៖ «ក្រោយពេលសង្គ្រាមត្រជាក់បានបិទបញ្ចប់ សហរដ្ឋអាមេរិកបានក្លាយទៅជាប្រទេសមហាអំណាចតែមួយគត់ក្នុងលោក ហើយតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ក៏បានចូលមកដល់ដំណាក់កាលថ្មីមួយទៀត។ សង្គ្រាមឥណ្ឌូចិនត្រូវបានបញ្ចប់ជាស្ថាពរ ហើយប្រទេសកុម្មុយនិស្តទាំងឡាយនៅឥណ្ឌូចិន បានបើកចំហប្រទេសរបស់គេរៀងៗខ្លួន។ កាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំមុននោះ ប្រទេសរៀតណាមបានចូលឈ្មានពានកម្ពុជា ហើយបានបង្កជាការគំរាមកំហែងយ៉ាងខ្លាំងដល់ប្រទេសជិតខាង ដែលមិនមែនកុម្មុយនិស្ត។ ក៏ប៉ុន្តែពេលនេះ រៀតណាមបានចូលជាសមាជិកអាស៊ាន រួមទាំងកម្ពុជា ឡាវ និងមីយ៉ាន់ម៉ា ផងដែរ ដែលនេះជាករណីប្រែក្លាយសង្គ្រាមឱ្យទៅជា

ថ្វីជឿតែលោក លី សៀនឡុង បានលើកព្រឹត្តិការណ៍ជាក់ស្តែងមកបរិយាយមែន ក៏ការពិតនេះមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដោយប្រទេសវៀតណាម និងមន្ត្រីរបបលោក ហ៊ុន សែន នោះដែរ។ ពួកគេបានច្រានចោលការលើកឡើងនេះ និង បកស្រាយផ្ទុយមកវិញថា វៀតណាមបានចូលមកជួយសង្គ្រោះប្រទេសកម្ពុជាពីរបបខ្មែរក្រហម។

មន្ត្រីនាំពាក្យក្រសួងការបរទេសវៀតណាម អ្នកស្រី ឡេ ជី ធួ ហាំង (Le Thi Thu Hằng) បានបញ្ជាក់នៅក្នុងបណ្តាញសង្គម ធ្វីតធីវ (Twitter) ថា វៀតណាមសោកស្តាយចំពោះការលើកឡើងរបស់លោក លី សៀនឡុង ដែលមិនបានឆ្លុះបញ្ចាំង ការពិតនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ នាំឱ្យមានការយល់ខុសពីសាធារណមតិ។ អ្នកស្រីបន្ថែមថា ក្នុងនាមជាសមាជិកសកម្ម និង ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនៃសមាគមអាស៊ាន វៀតណាមនឹងបន្តសហការគ្នាជាមួយសមាជិកផ្សេងទៀត ក្នុងការ កសាងសហគមន៍អាស៊ានរឹងមាំមួយដែលមានឯកភាព និងសាមគ្គីភាព ដើម្បីដើរតួនាទីស្នូលនៅក្នុងតំបន់។

ស្រដៀងគ្នានេះ រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិរបបក្រុងភ្នំពេញ លោក ទៀ បាញ់ បានអះអាងថា ការលើកឡើងរបស់លោក លី សៀនឡុង គឺជារឿងមិនត្រឹមត្រូវ និងគ្មានសច្ចភាព។ លោកថា អន្តរាគមន៍យោធារបស់វៀតណាមនៅពេលនោះ គឺធ្វើ ឡើងតាមការស្នើសុំរបស់កម្ពុជា មិនមែនជារឿងឈ្លានពានឡើយ។

ចំណែក កូនប្រុសញាតិរបស់លោក ហ៊ុន សែន គឺលោក ហ៊ុន ម៉ានី ដែលបច្ចុប្បន្នកាន់ការជាតំណាងរាស្ត្រមណ្ឌលកំពង់ស្ពឺ នៃសភាឯកបក្ស ក៏បានបញ្ចេញប្រតិកម្មដែរថា លោកមានការភ្ញាក់ផ្អើលចំពោះការលើកឡើងរបស់ប្រមុខដឹកនាំសិទ្ធិបុរី។ លោកសរសេរក្នុងហ្វេសប៊ុក (Facebook) ថា ទោះបីជាការលើកឡើងនេះស្ថិតក្នុងបរិបទភូមិសាស្ត្រនយោបាយក្តី ក៏គេមិន គួរមើលរំលងអំពើឃោរឃៅ និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិរបស់ពួកខ្មែរក្រហម ទៅលើជនរងគ្រោះជិត៣ លាននាក់ នោះដែរ។ លោកសរសេរទៀតថា ស្របពេលដែលប្រទេសនានាកំពុងលេងល្បែងនយោបាយជាក់គ្នានោះ ពលរដ្ឋខ្មែរ បានបួសស្នូលសុំឱ្យតែមានការជួយសង្គ្រោះពីរបបប្រល័យពូជសាសន៍ប៉ុណ្ណោះ មិនថាអ្នកជួយនោះជាអ្នកណា ហើយ ចេញពីកន្លែងណានោះឡើយ។ លោកអះអាងថា ការជួយសង្គ្រោះនៅពេលនោះ គឺផ្តើមចេញពីគណបក្សប្រជាជន កម្ពុជា ក្រោមការជួយទំនុកបម្រុងពីប្រទេសវៀតណាម ដែលជាអ្នកជិតខាងរបស់កម្ពុជា។

អ្នកវិភាគនយោបាយ បណ្ឌិត ឡៅ ម៉ុងហៃ ថ្ងៃដំបូងថា តាមច្បាប់អន្តរជាតិ អន្តរាគមន៍របស់កងទ័ពវៀតណាមនៅពេលនោះ គឺជាការលុកលុយកម្ពុជាដោយមានការរៀបចំទុកជាមុន ហើយការឈ្លានពានដំបូងបង្អស់ ចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃ២៥ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៨។ លោកបន្តថា ប្រសិនបើក្នុងគោលបំណងរំដោះជាតិខ្មែរពិតប្រាកដមែន រណសិស្ស២ ធ្នូ គួរតែធ្វើសេចក្តី ថ្ងៃដំបូងការណ៍ប្រកាសប្រាប់ពិភពលោកឱ្យដឹងពីអំពើកាប់សម្លាប់ក្នុងរបបខ្មែរក្រហម និងស្នើសុំកិច្ចអន្តរាគមន៍ពីអន្តរជាតិ ដើម្បីវាយផ្តួលពួកខ្មែរក្រហម។ លោកឱ្យដឹងទៀតថា នៅអំឡុងឆ្នាំ១៩៧៨ នោះ មានប្រទេសមួយចំនួនបានលើកពីបញ្ហា រំលោភសិទ្ធិមនុស្សធ្ងន់ធ្ងរនៅប្រទេសកម្ពុជាក្នុងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ ក៏ប៉ុន្តែត្រូវបាន

ជំទាស់ដោយសហភាពស្បៀងដែលជាប្រទេសបង់ប្រាក់ជំរុញវិវឌ្ឍន៍ ហើយវៀតណាមខ្លួនឯង ក៏មិនបានអន្តរាគមន៍ឱ្យ
មានការប្តូរទោសពួកខ្មែរក្រហមនោះដែរ៖ «ច្បាប់អន្តរជាតិ គឺវៀតណាមជាអ្នកឈ្នានា ហើយរដ្ឋាភិបាលដែល
កងទ័ពវៀតណាមហ្នឹងបង្កើតនៅថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៥ ហ្នឹង គេអត់ទទួលស្គាល់ ព្រោះថាមិនមែន ជារដ្ឋាភិបាល
ស្របច្បាប់ទេ។ អ៊ីចឹងបានជាគេក៏មានវិធានការដាក់ទណ្ឌកម្ម គឺហ៊ុមព័ទ្ធខាងសេដ្ឋកិច្ច វៀតណាមហើយនិងកម្ពុជាទៀត។
អាហ្នឹងជាវិធានការទៅតាមច្បាប់អន្តរជាតិ»។

អ្នកវិភាគនយោបាយរូបនេះក៏បានរិះគន់ចំពោះប្រតិកម្មទាំងឡាយ របស់មន្ត្រីរបបក្រុងភ្នំពេញដែរ។ លោកថា អ្វីដែល
នាយករដ្ឋមន្ត្រីស៊ីងបុរី លោក លី សៀនឡុង លើកឡើងនោះ សុទ្ធសឹងតែជារឿងពិត ហើយបើរដ្ឋាភិបាលមិនពេញ
ចិត្តនឹងរឿងនេះ រដ្ឋាភិបាលគួរតែតវ៉ាតាមផ្លូវទូត មិនគួរបញ្ចេញវាហារសាស្ត្រតាមតែចិត្តនឹកឃើញបែបនេះឡើយ។
លោកថា ឥរិយាបថបែបនេះធ្វើឱ្យគេអាចវាយតម្លៃបានថា មន្ត្រីកម្ពុជាមិនចេះរបៀបរបបការទូត និងមានគ្មានភាពចាស់ទុំ
ខាងនយោបាយ និងកិច្ចការអន្តរជាតិ៖ «ក្រសួងការបរទេស គេនឹងកោះហៅស្ថានទូតរបស់ប្រទេសនោះ មកព្រមាន
ហើយនិងទទួលយកការតវ៉ារបស់រដ្ឋាភិបាលប្រទេសសាមីហ្នឹង។ គេមិនចេះតែប្រតិកម្មជាសាធារណៈ ហើយនិងតបត
ទៅវិញហ្នឹង គឺដោយមន្ត្រី ឬរដ្ឋមន្ត្រី ដែលមិនមានតួនាទីការទូតនោះទេ។ វាទៅជាអនាធិបតេយ្យ ហើយគេក៏សម្គាល់មក
ថា យើងហ្នឹងអត់ចេះធ្វើការទេ ហើយនិងមិនមានភាពចាស់ទុំក្នុងរឿងនយោបាយ និងកិច្ចការទូត»។

ទាំងបណ្ឌិត ឡៅ ម៉ុងហៃ និងលោក ឯម សុវណ្ណារ៉ា សុទ្ធតែអះអាងថា ប្រទេសសមាជិកស្ថាបនិកអាស៊ានបានរួមចំណែក
យ៉ាងច្រើនក្នុងការជួយកម្ពុជាចេញពីការឈ្នានា និងគ្រប់គ្រងរបស់វៀតណាម ចាប់តាំងពីចុងទសវត្សទី៧០
រហូតដល់មានកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពទីក្រុងប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១។ ក៏ប៉ុន្តែ គុណសម្បត្តិនេះហាក់មិនសូវមានការអារម្មណ៍
និងដឹងឃើញបានទូលំទូលាយនោះឡើយ ដោយសារតែកង្វះការស្រាវជ្រាវ និងការផ្សព្វផ្សាយ។ ជាពិសេស គឺរបបលោក
ហ៊ុន សែន មិនបានឱ្យតម្លៃដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់អាស៊ានឡើយ ប៉ុន្តែបែរជាឱ្យតម្លៃខ្លាំងទៅលើប្រទេសវៀតណាម
ដែលបានចូលឈ្នានាតាមកម្ពុជា និងលើកបន្តបន្ទួនឱ្យកាន់អំណាចនោះទៅវិញ។